
Vědci mají své speciální „facebooky“

LIDOVÉ NOVINY

Mezi nejoblíbenější akademické sítě patří ResearchGate, Academia.edu a Google Scholar. V Česku jsou na nich tisíce lidí

PRAHA/OLMOUC Karel Berka je vynikající chemik, jenž působí na Univerzitě Palackého v Olomouci. Kromě běžného facebookového profilu je zapojen i do dalších sociálních sítí. V českých

„Jsem na ResearchGate, Google Scholar, Mendeley i na Academia.edu. Slouží mi hlavně jako veřejná prezentace publikací. Snad to může napomáhat ke zvýšení citovanosti, neboť tam lze najít a požádat o manuskripty, ke kterým se jinak nedá dostat. Někdy takovým žádostem už jsem i vyhověl,“ řekl LN Berka.

Je jedním z 11 979 185 světových badatelů, kteří využívají síť Academia.edu ke sdílení svých článků, k diskusi s vědci nebo i ke hledání spolupráce.

ResearchGate, který funguje stejně jako první jmenovaná síť od roku 2008, má pět milionů uživatelů, mezi nimiž už jsou i tisíce českých a Slováků. Těba „afiliací“ k Univerzitě Karlově přiznává 2839 osob, k Masarykově univerzitě 1830 lidí a k Akademii věd ČR se hlásí 1773 výzkumníků.

Googlovský „učenec“ vede Podle ankety, kterou mezi těmi tisíci badateli uspořádal časopis Nature, je světově nejpůvodnější Google Scholar. Ten sice není sítí v pravém slova smyslu, ale spíše vyhledávacím odborných článků, nicméně on nabízí možnost založit si profil, sledovat práce kolegů i vlastní citovanost.

Facebooku je bližší ResearchGate (RG). Dle zmíněné ankety jsou jeho prostřednictvím vědci nejčastěji kontaktováni (podobně jako na profesní síti LinkedIn), hledají kolegy s podobnými tématy a veřejují své práce – lépe pak dosažitelné jiným vědcům. Pro případné komentáře k výzkumům však preferují Twitter. „Na RG jsou nejpočetněji zastoupeni odborníci z přírodních oborů, naopak na Academia.edu jsou více zastoupeni ti z humanitních oborů a sociálních věd,“ říká David Povolný o užitelnosti z Masarykovy univerzity, přičemž potvrzuje světový trend. Brněnská univerzita má na Academia.edu asi 3600 „spojenců“, pražská Karlovka zhruba 5500.

Tereza Simandlová, jež se na Univerzitě Karlově vnuje novým médiím, loni zjistila, že na RG bylo registrováno 14 500 uživatelů z Česka. „Na Mendeley to bylo okolo 7000 uživatelů. Mezi těmi nejvíce zastoupené obory českých uživatelů tam patří Biological Science, Computer Science a Chemistry,“ říká Simandlová, dle níž není jisté, kolik lidí sítě užívá pravidelně. „Obecně mi přijde, že možnost sdílet českou literaturu je nejzajímavější a nejrozvíjenější funkcionalita,“ doplňuje.

„V oborech, kde se pohybují (biochemie a virologie), je používání těchto českých sítí relativně omezené. Určitě rozšíření doznává ResearchGate, ale ani tam nejsou lidé příliš aktivní,“ řekl LN Jan Konvalinka, prorektor Univerzity Karlovy pro vědu.

„Obecně bych řekl, že vlna okouzlení sociálními sítěmi (včetně Facebooku) trochu opadá. Čada z nás si uvědomuje, že pro samé komunikování člověku pomalu nezbývá čas, aby vytvořil něco, o čem by šlo komunikovat,“ dodává Konvalinka.

Internet versus živý kontakt Univerzity tyto nástroje nepřejí, ale uznávají jejich dopad ve zviditelnění svých lidí a ústavů. „VUT podporuje otevřenost univerzity i sdílení znalostí a výsledků. K tomu náleží i využívání odborných sociálních sítí našimi pracovníky,“ říká Lenka Němečková, jejíž kolegyně o tématu píše i odborné studie. Využívání těchto sítí (nejvíce RG s 854 lidmi) podporuje i knihovna VUT, která též pořádá semináře.

Hlavní výhodou sítí je přehled o aktuálním dění, publikacích i možnost snadného kontaktu. Jsou ale i příjemnější způsoby, jak říká profesor Michal Hocek: „Na ResearchGate jsem, ale že by to byl nějaký extra přínos, tak pro mě ne. Je z toho více spamu než užítka. Spolupráce se nejlépe hledá osobním kontaktem zejména na konferencích – kde se o tom dá popovídat ve chvíli nad skleničkou.“

